

Seminarium 4

SF1661

Lars Filipsson

Institutionen för matematik
KTH

Uppgift 1

Bestäm koefficienten framför termen a^5b^2 i utvecklingen av

$$\left(a + \frac{b}{3}\right)^7$$

Lösning: Med binomialformeln får vi att

$$\left(a + \frac{b}{3}\right)^7 = \sum_{k=0}^7 \binom{7}{k} a^{7-k} \left(\frac{b}{3}\right)^k$$

Den sökta termen erhålls för $k=2$

$$\text{och är } \binom{7}{2} a^5 \left(\frac{b}{3}\right)^2 = \frac{7 \cdot 6}{2} a^5 \frac{b^2}{9} = \frac{7}{3} a^5 b^2.$$

Koefficienten är $\frac{7}{3}$. Svar: $7/3$

Uppgift 1

Fun fact 1. Varför är $\binom{7}{2} = \frac{7!}{5!2!} = 21$

antalet sätt att välja 2 element ur
en mängd med 7 element?

Givet en mängd med 7 element så finns
7 sätt att välja ett första element och
sedan 6 sätt att välja ett andra. Men
ordningen spelar ingen roll så varje val
av två element finns nu med 2 ggr.
Svaret blir alltså $7 \cdot 6 / 2 = 21$.

Uppgift 1

Fun fact 2 : Att spela lotto går ut på att välja 7 tal av 35. Ett ^{sin} val av 7 tal är en lottorad. Vid dragningen är det en rad som är korrekt. Antalet möjliga rader är $\binom{35}{7}$ ($\approx 6,7$ miljoner). Sannolikheten att vinna högsta vinsten är $\frac{1}{\binom{35}{7}}$. Sannolikheten för 6 rätt är $\frac{\binom{7}{6} \cdot \binom{28}{1}}{\binom{35}{7}}$. Sannolikheten för minst 6 rätt är $\frac{1}{\binom{35}{7}} + \frac{\binom{7}{6} \cdot \binom{28}{1}}{\binom{35}{7}}$.

Uppgift 2

2c. Använd sambandet $\binom{n+1}{k} = \binom{n}{k-1} + \binom{n}{k}$ (*)

för att bevisa att $\binom{n+1}{k} = \binom{n-1}{k-2} + 2\binom{n-1}{k-1} + \binom{n-1}{k}$

Av (*) följer att $\binom{n}{k-1} = \binom{n-1}{k-2} + \binom{n-1}{k-1}$

och att $\binom{n}{k} = \binom{n-1}{k-1} + \binom{n-1}{k}$. Så vi får:

$$\binom{n+1}{k} = \binom{n}{k-1} + \binom{n}{k} = \binom{n-1}{k-2} + \binom{n-1}{k-1} + \binom{n-1}{k-1} + \binom{n-1}{k}$$

vilket var vad skulle bevisa.

Uppgift 2

Fun fact 3. Vi kan beräcna (*) med
bråkräkning: $HL = \binom{n}{k-1} + \binom{n}{k} =$

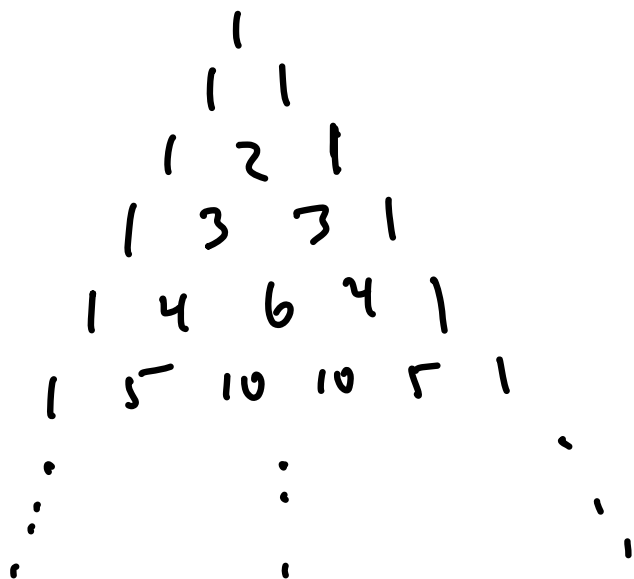
$$= \frac{n!}{(n-k+1)! (k-1)!} + \frac{n!}{(n-k)! k!} = \left\{ \begin{array}{l} \text{sätter på} \\ \text{m g n} \end{array} \right\}$$

$$= \frac{n! k + n! (n-k+1)}{(n-k+1)! k!} = \frac{(n+1)!}{(n-k+1)! k!}$$

$$= \binom{n+1}{k} = VL.$$

Uppgift 2

Funktion 4. (*) är beviset för att
Pascals triangel fungerar, dvs för att

är en tabell
över
binomialkoefficienterna.

Uppgift 2

Uppgift 3

Bevisa formeln för en geometrisk summa med hjälp av induktion. Låt a vara ett reellt tal $\neq 1$.

Vi ska visa med induktion att formeln

$$\sum_{k=0}^n a^k = \frac{1-a^{n+1}}{1-a} \quad (G.S.)$$

är sann för alla icke-negativa heltal n .

Bers: Bassteget. Om $n=0$ säger formeln att $\sum_{k=0}^0 a^k = \frac{1-a^1}{1-a}$ vilket

är sant, ty $v_2 = 1$ och $HL = 1$.

(G.S) är alltså sann för $n=0$.

Uppgift 3

Induktionssteget. Vi ska visa att om (GS) är sann för $n=p$ där p är något icke-negativt heltal så måste också (GS) vara sann för $n=p+1$.

Antag att (GS) sann för $n=p$, dvs

$$\text{att } \sum_{k=0}^p a^k = \frac{1-a^{p+1}}{1-a}. \quad \text{Då följer att}$$

$$\sum_{k=0}^{p+1} a^k = \left(\sum_{k=0}^p a^k \right) + a^{p+1} = \frac{1-a^{p+1}}{1-a} + \frac{a^{p+1}(1-a)}{1-a} =$$

$$= \frac{1-a^{p+2}}{1-a} \quad \text{dvs} \quad \sum_{k=0}^{p+1} a^k = \frac{1-a^{p+2}}{1-a}.$$

Uppgift 3

Vi har alltså visat att om (GS) är sann för $n=p$ så är (GS) sann för $n=p+1$.

Slutats: Det följer av induktionsprincipen att (GS) är sann för alla icke-negativa heltal n .

Uppgift 3

Uppgift 5

Lös ekvationen $\sin 2x = \sqrt{3} \cos x$.

Vi använder formeln för sinus av dubbla vinklar
och får:

$$\sin 2x = \sqrt{3} \cos x \quad (\Rightarrow) \quad 2 \sin x \cos x = \sqrt{3} \cos x$$

$$(\Rightarrow) \sin x \cos x = \frac{\sqrt{3}}{2} \cos x \quad (\Rightarrow)$$

$$\cos x = 0 \quad \text{eller} \quad \sin x = \frac{\sqrt{3}}{2} \quad (\Rightarrow)$$

$$x = \frac{\pi}{2} + n\pi \quad \text{eller} \quad x = \frac{\pi}{3} + n2\pi \quad \text{eller} \quad x = \frac{2\pi}{3} + n2\pi$$

der n är godt. heltal.

Uppgift 5

Uppgift 5

Uppgift 5

